KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 14.03.2006
COM(2006) 113 konč.

2006/0036 (CNS)

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu in začasni uporabi večstranskega sporazuma med Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško, Evropsko skupnostjo, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA)

Predlog

SKLEP SVETA

o sklenitvi večstranskega sporazuma med Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško, Evropsko skupnostjo, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA)

(predložila Komisija)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1) KONTEKST PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Oktobra 1996 je Svet pooblastil Komisijo, da s pogajanji doseže večstranski sporazum s takratnimi državami kandidatkami ter Islandijo in Norveško. Razlog za tako pooblastilo je bilo odprtje trgov med Evropo in njenimi sosedami, tako da „skupni evropski zračni prostor“ (ECAA) med Skupnostjo in tretjimi državami sledi istemu vzorcu kot notranji trg:

- popolno odprtje trga glede dostopa, zmogljivosti in prevoznin ter svoboda ustanavljanja brez določbe o državljanstvu (na podlagi vzajemnosti),

- uskladitev z zakonodajo Skupnosti pri zadevah kot so varnost, varovanje in vodenje zračnega prometa.

Pogajanja s takratnimi državami kandidatkami so bila zaradi oviranja pristopa leta 2002 prekinjena. Razširitev pooblastila na balkansko regijo decembra 2004 je bila pomemben korak naprej in bo tem stranem pomagala, da se v tem sektorju, ki je ključnega gospodarskega pomena, približajo EU.

- **Splošni kontekst**

Besedilo večstranskega sporazuma so Albanija, Bosna in Hercegovina, Bolgarija, Hrvaška, Evropska skupnost, Islandija, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Norveška, Srbija in Črna gora, Romunija in Začasna misija Združenih narodov na Kosovu sprejele na zadnjem krogu pogajanj 20. decembra 2005.

Izid teh pogajanj pomeni pomemben in dragocen napredek. Raven zbliževanja zakonodaj je brez primere, saj je vseh 8 zahodnobalkanskih partnerjev ali „partnerjev ECAA“ izrazilo pripravljenost prilagoditi nacionalno letalsko zakonodajo celotnemu letalskemu pravnemu redu Skupnosti. Usklajeni predpisi v Evropi bodo ustvarili skupni, prosti in varen trg zračnega prevoza, ki je lahko pogonska sila za druge sektorje in prispeva k razvoju celotne regije, in koristi tako potrošnikom kot gospodarski panogi. To je velik korak naprej, kjer bo imel zračni prevoz ključno vlogo pri spodbujanju političnega in gospodarskega povezovanja Evrope.

- **Obstoječe določbe na področju, na katerega se nanaša predlog**

Sporazume o storitvah zračnega prevoza med državami članicami in partnerji ECAA bo nadomestil Sporazum.

- **Usklajenost z drugimi politikami in cilji Unije**

ECAA je bil izrecno izdelan kot odprti okvir, dostopen evropskim državam, ki se želijo polno vključiti v evropsko letalsko družino in spadati v sosedsko politiko Skupnosti.

2) POSVETOVANJE Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN PRESOJA VPLIVOV

- **Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi**

Metode posvetovanja, glavna ciljni sektorji in splošni profil anketirancev

Posebni odbor, Posvetovalni forum industrije. Sektor: zračni prevoz. Anketiranci: države članice, letalski prevozniki, letališča in njihova združenja.

Povzetek odgovorov in njihovo upoštevanje

Splošna podpora; zakonodajni predlogi in predlogi za politike so bili upoštevani pri pogajanjih s partnerji ECAA.

- **Zbiranje in uporaba strokovnega znanja in izkušenj**

Zadevna znanstvena in strokovna področja

Zračni prevoz

Uporabljena metodologija

Ocenjevalna poročila o sektorju zračnega prevoza vsakega zahodnobalkanskega partnerja

Glavne organizacije in strokovnjaki, vključeni v posvetovanja

Neodvisni strokovnjaki držav članic

Povzetek prejetih in uporabljenih nasvetov

Opozorilo o potencialno nevarnih tveganjih z nepopravljivimi posledicami ni bilo.

Odpiranje trga bo povezano z zbliževanjem zakonodaj, torej partnerji ECAA izvajajo letalski pravni red Skupnosti, ki določa zelo visoke standarde za letalsko varnost, varovanje, varstvo okolja in potrošnikov, konkurenco itd.

Uporabljena sredstva za javni dostop do strokovnih nasvetov

Ocenjevalna poročila se izmenjajo z državami članicami in zainteresiranimi stranmi.

- **Presoja vplivov**

Program za zahodnobalkanske partnerje za pomoč pri izvajanju letalskega pravnega reda Skupnosti.

Druge možnosti niso primerne.

3) PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

- **Povzetek predlaganih ukrepov**

Besedilo je bilo od prvega dogovora pri pogajanjih leta 1996 s takratnimi desetimi državami kandidatkami zelo poenostavljeno. Zadeve s področja konkurence, na primer,

bodo zdaj obravnavane v Stabilizacijsko-pridružitvenem procesu.

Skupno, „večstransko glavno besedilo“ je podlaga ECAA, ki ga uporabljajo vsi podpisniki. Temu splošnemu besedilu je dodana vrsta protokolov, ki so namenjeni posebnim potrebam vsake države, ki se pridruži ECAA, vključno z ustreznimi prehodnimi ureditvami. V Prilogi k Sporazumu pa so navedeni letalski zakoni Skupnosti, ki se bodo uporabljali v ECAA.

- **Pravna podlaga**

Pogodba ES, členi 80(2), 300(2), 300(4)

- **Načelo subsidiarnosti**

Predlog je v izključni pristojnosti Skupnosti. Zato se načelo subsidiarnosti ne uporablja.

- **Načelo sorazmernosti**

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti iz naslednjih razlogov.

Sporazum ECAA je večstranski sporazum o letalskem prevozu, ki bo v veliki meri nadomestil dvostranske sporazume o storitvah zračnega prevoza med državami članicami in partnerji ECAA. Vendar bodo države članice po potrebi še vedno lahko uvedle zaščitne ukrepe.

Sporazum bo upravljal Skupni odbor strank. Predvideno je eno ali dve srečanji na leto.

- **Izbira instrumentov**

Predlagani instrumenti: mednarodni sporazum.

Svet se naproša, da sprejme sklepe o podpisu in začasni uporabi ter o sklenitvi Sporazuma.

4) PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog nima posledic za proračun Skupnosti.

5) DODATNE INFORMACIJE

- **Poenostavitev**

Predlog predvideva poenostavitev zakonodaje.

Dvostranske sporazume o storitvah zračnega prevoza med državami članicami in partnerji ECAA bo v veliki meri nadomestil en sam sporazum Skupnosti.

- **Podrobna obrazložitev predloga**

Predlogi (1) Sklep Sveta o podpisu in začasni uporabi večstranskega sporazuma med Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško,

Evropsko skupnostjo, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA) in (2) Sklep Sveta o sklenitvi Sporazuma ECAA.

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu in začasni uporabi večstranskega sporazuma med Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško, Evropsko skupnostjo, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2), v povezavi s prvim stavkom prvega pododstavka drugega odstavka člena 300 in odstavkom 4 člena 300 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije[1],

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je pooblastil Komisijo, da začne pogajanja z nekaterimi evropskimi tretjimi državami za vzpostavitev skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA);

(2) Komisija je v imenu Skupnosti s pogajanji dosegla večstranski sporazum z Albanijo, Bosno in Hercegovino, Bolgarijo, Hrvaško, Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora v skladu z mehanizmi in direktivami iz Priloge k Sklepu Sveta, ki pooblašča Komisijo, da začne pogajanja o ECAA;

(3) Ob upoštevanju morebitne poznejše sklenitve se Sporazum, ki ga je Komisija dosegla v pogajanjih, podpiše in začasno uporablja –

SKLENIL:

Člen 1

1. Predsednik Sveta se s tem pooblasti za imenovanje osebe ali oseb, pooblaščenih, da v imenu Skupnosti podpišejo večstranski sporazum med Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško, Evropsko skupnostjo, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na

[1] UL C , , str. .

Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA,) ob upoštevanju njegove poznejše sklenitve.poznejše sklenitve.

2. Do začetka veljavnosti se Sporazum uporablja začasno od dne podpisa med Skupnostjo in drugimi strankami, ki opravijo uradno objavo, predvideno v členu 29(3) Sporazuma, pod pogojem, da vključuje najmanj eno pridruženo stranko. Predsednik Sveta se s tem pooblasti za tako uradno objavo v imenu Skupnosti.

3. Besedilo Sporazuma je priloženo temu sklepu.

Člen 2

1. V Skupnem odboru, ustanovljenem v skladu s členom 18 Sporazuma, Skupnost zastopa Komisija ob pomoči predstavnikov držav članic.

2. Stališče Skupnosti glede sklepov Skupnega odbora sprejme Komisija.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

2006/0036 (CNS)

Predlog

SKLEP SVETA

o sklenitvi večstranskega sporazuma med Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško, Evropsko skupnostjo, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2), v povezavi s prvim stavkom prvega pododstavka drugega odstavka člena 300 in prvim pododstavkom odstavka 3 člena 300 in odstavkom 4 člena 300 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije[2],

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta[3],

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je pooblastil Komisijo, da začne pogajanja z nekaterimi evropskimi tretjimi državami za vzpostavitev skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA);

(2) Komisija je v imenu Skupnosti s pogajanji dosegla večstranski sporazum z Albanijo, Bosno in Hercegovino, Bolgarijo, Hrvaško, Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora v skladu z mehanizmi in direktivami iz Priloge k Sklepu Sveta, ki pooblašča Komisijo, da začne pogajanja o ECAA;

(3) Ta sporazum je bil podpisan v imenu Skupnosti dne ob upoštevanju njegove morebitne poznejše sklenitve v skladu s Sklepom Sveta …/…/ES dne [4].

(4) Ta sporazum je treba odobriti –

---

2 UL C […], […], str. .
3 UL C […], […], str. .
4 UL C […], […], str. .

SKLENIL:

Člen 1

1. Večstranski sporazum med Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško, Evropsko skupnostjo, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA) se odobri v imenu Skupnosti.

2. Besedilo Sporazuma je priloženo temu sklepu.

Člen 2

Predsednik Sveta se pooblasti za imenovanje osebe, pooblaščene za izvedbo uradne objave, predvidene v členu 29(1) Sporazuma.

Člen 3

1. V Skupnem odboru, ustanovljenem v skladu s členom 18 Sporazuma, Skupnost zastopa Komisija, ob pomoči predstavnikov držav članic.

2. Stališče Skupnosti glede sklepov Skupnega odbora sprejme Komisija.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

PRILOGA

Večstranski sporazum

med

Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško, Evropsko skupnostjo, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno goro, Romunijo in Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu[5]

o vzpostavitvi

skupnega evropskega zračnega prostora

Pogodbenice

SO SE –

OB PRIZNAVANJU, da ima mednarodno civilno letalstvo integriran značaj in v želji vzpostaviti skupni evropski zračni prostor (ECAA) na podlagi vzajemnega dostopa pogodbenic na trge zračnega prevoza in svobode ustanavljanja, z enakimi pogoji konkurence in spoštovanjem istih pravil - vključno na področju varnosti, varovanja, vodenja zračnega prometa, socialnega usklajevanja in okolja;

KER je treba pravila o ECAA uporabljati na večstranski podlagi znotraj ECAA in je zato treba v zvezi s tem opredeliti posebna pravila;

OB STRINJANJU, da je primerno, da ta pravila ECAA temeljijo na zadevni zakonodaji, veljavni v Evropski skupnosti, kot je določeno v Prilogi I k temu sporazumu, brez poseganja v pravila, ki jih vsebuje pogodba o ES;

OB PRIZNAVANJU, da popolna usklajenost s pravili ECAA daje pogodbenicam pravico, da uporabijo ugodnosti ECAA, vključno z dostopom do trga;

OB UPOŠTEVANJU, da skladnosti s pravili ECAA, vključno s popolnim dostopom do trga, ni mogoče doseči v enem koraku, ampak s prehodom, ki ga olajšajo posebne ureditve z omejenim trajanjem;

OB POUDARJANJU, da morajo pravila o dostopu letalskih prevoznikov do trga, ob upoštevanju prehodnih ureditev, če je to potrebno, izločevati omejitve pogostosti, zmogljivosti, zračnih poti, vrste zrakoplova ali podobne omejitve v okviru dvostranskih sporazumov ali dogovorov o zračnem prevozu, in da se od letalskih prevoznikov ne bi smelo zahtevati, da kot pogoj za dostop do trga sklenejo trgovinske sporazume ali podobne dogovore;

[5] Na podlagi Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1244 z dne 10. junija 1999.

OB POUDARJANJU, da je treba letalske prevoznike obravnavati brez diskriminacije glede njihovega dostopa do infrastrukture zračnega prevoza, zlasti kadar je ta infrastruktura omejena;

OB UPOŠTEVANJU, da pridružitveni sporazumi načeloma predvidevajo, da se zaradi zagotavljanja usklajenega razvoja in postopne liberalizacije prevoza med pogodbenicami, v skladu z njihovimi tržnimi potrebami, pogoji vzajemnega dostopa do trga v zračnem prevozu uredijo s posebnimi sporazumi;

OB UPOŠTEVANJU želje vsake pridružene stranke, da svoje zakone o zračnem prevozu in s tem povezane zadeve uskladi z zakoni Evropske skupnosti, vključno glede prihodnjega razvoja zakonodaje v Skupnosti;

OB PRIZNAVANJU pomena tehnične pomoči s tega stališča;

OB PRIZNAVANJU, da mora odnose med Skupnostjo ter Norveško in Islandijo še naprej urejati Sporazum o evropskem gospodarskem prostoru;

V ŽELJI omogočiti poznejšo širitev skupnega evropskega zračnega prostora;

OB SKLICEVANJU na pogajanja med Evropsko skupnostjo in pridruženimi strankami za sklenitev Sporazumov o nekaterih vidikih storitev zračnega prevoza, ki bodo dvostranske sporazume o storitvah zračnega prevoza med državami članicami Evropske skupnosti in pridruženimi strankami uskladili z zakonodajo Evropske skupnosti –

DOGOVORILE NASLEDNJE:

Cilji in načela

Člen 1

1. Cilj tega sporazuma je oblikovati skupni evropski zračni prostor, v nadaljnjem besedilu ECAA. ECAA temelji na prostem dostopu do trga, svobodi ustanavljanja, enakih pogojih konkurence in skupnih pravilih - vključno na področju varnosti, varovanja, vodenja zračnega prometa, socialnih zadev in okolja. V ta namen Sporazum določa pravila, ki jih uporabljajo pogodbenice pod tukaj določenimi pogoji. Ta pravila vključujejo določbe, predpisane z zakonodajo, navedeno v Prilogi I.

2. Določbe tega sporazuma se uporabljajo, če zadevajo zračni prevoz ali s tem povezano zadevo, navedeno v Prilogi I.

3. Ta sporazum sestavlja vrsta členov, ki določajo splošno delovanje ECAA (glavni sporazum), vrsta prilog, od katerih Priloga I vsebuje zakonodajo Evropske skupnosti, ki jo pogodbenice uporabljajo v okviru glavnega sporazuma, in vrsta protokolov, od katerih najmanj eden za vsako pridruženo stranko vzpostavlja prehodne ureditve, ki se zanjo uporabljajo.

Člen 2

1. V tem sporazumu:

(a) izraz „Sporazum“ pomeni glavni sporazum, priloge k Sporazumu, akte, navedene v Prilogi I ter protokole Sporazuma;

(b) izraz „pridružena stranka“ pomeni Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Republiko Hrvaško, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Romunijo, Srbijo in Črno goro, ali katero koli drugo državo ali subjekt, ki postane stranka tega sporazuma na podlagi člena 32;

(c) dodatna pridružena stranka je UNMIK, ki pomeni Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu na podlagi Resolucije Varnostnega sveta OZN 1244 z dne 10. junija 1999;

(d) izraz „pogodbenica“ pomeni Evropsko skupnost, pridruženo stranko, Norveško ali Islandijo;

(e) izraz „partner ECAA“ pomeni pridruženo stranko, Norveško ali Islandijo;

(f) izraz „Pogodba ES“ pomeni Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti;

(g) izraz „Sporazum EGP“ pomeni Sporazum o evropskem gospodarskem prostoru in protokole in priloge k Sporazumu, ki je bil podpisan 2. maja 1992 in katerega stranke so Evropska skupnost, njene države članice, Islandija, Lihtenštajn in Norveška;

(h) izraz „pridružitveni sporazum“ pomeni vsak tak sporazum, ki vzpostavlja pridružitev med Evropsko skupnostjo ali med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter zadevno pridruženo stranko na drugi strani;

(i) izraz „letalski prevoznik ECAA“ pomeni letalski prevoznik, ki ima dovoljenje kot določa ta sporazum v skladu z določbami ustreznih aktov, navedenih v Prilogi I;

(j) izraz „pristojni organ za civilno letalstvo“ pomeni vladno agencijo ali drug subjekt, ki izvaja zakonito pravico, da ugotavlja skladnost, potrjuje in nadzira uporabo ali prodajo izdelkov ali storitev ali dovoljenj v pristojnosti pogodbenice in lahko sprejema izvršilne ukrepe, da zagotovi, da izdelki ali storitve, trženi pod njegovo pristojnostjo, izpolnjujejo pravne zahteve;

(k) izraz „Konvencija“ pomeni Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu na voljo za podpis v Chicagu 7. decembra 1944, ter spremembe in priloge h Konvenciji;

(l) izraz „SESAR“ pomeni tehnično izvajanje enotnega evropskega neba, ki predvideva usklajen in sinhroniziran razvoj ter postavitev novih generacij sistemov ATM;

(m) izraz „glavni načrt ATM“ pomeni izhodišče za SESAR;

(n) izraz „država članica ES“ pomeni državo članico Evropske skupnosti.

2. Uporaba izrazov „država“, „državen“, „državljani“ ali „ozemlje“ ne posega v položaj pogodbenic v mednarodnem pravu.

Člen 3

Akti, navedeni ali vsebovani v Prilogi I k temu sporazumu ali v sklepih Skupnega odbora so za pogodbenice zavezujoči in so ali postanejo del njihovega notranjega pravnega reda, in sicer:

(a) akt, ki ustreza uredbi ES, postane del notranjega pravnega reda pogodbenic;

(b) akt, ki ustreza direktivi ES, prepušča organom pogodbenic, da izberejo obliko in način izvajanja.

Člen 4

Pogodbenice sprejmejo vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, s katerimi zagotovijo izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, in se vzdržijo vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev tega sporazuma.

Člen 5

Določbe tega sporazuma ne vplivajo na odnose med pogodbenicami Sporazuma EGP.

Nediskriminacija

Člen 6

V okviru področja uporabe tega sporazuma in brez poseganja v njegove posebne določbe, je prepovedana vsakršna diskriminacija glede na državljanstvo.

Pravica do ustanavljanja

Člen 7

V okviru področja uporabe tega sporazuma in njegovih pogojev in brez poseganja v določbe zadevnih aktov, navedenih v Prilogi I, ni nobenih omejitev pravice državljanov držav članic ES ali partnerjev ECAA do ustanavljanja na ozemlju katere koli od njih. Pravica do ustanavljanja zajema pravico začeti in opravljati dejavnosti kot samozaposlena oseba ter pravico do ustanovitve in vodenja podjetij, zlasti družb ali podjetij pod pogoji, ki jih za svoje državljane določa zakonodaja države, v kateri se taka ustanovitev izvede. To se uporablja tudi pri ustanavljanju agencij, podružnic ali hčerinskih družb državljanov katere koli države članice ES ali partnerja ECAA na ozemlju katere koli od njih.

Člen 8

1. V okviru področja uporabe tega sporazuma in brez poseganja v določbe ustreznih aktov, navedenih v Prilogi I, se družbe ali podjetja, ustanovljena ali organizirana v skladu z zakonodajo držav članic ES ali partnerjev ECAA, ki imajo glavni kraj poslovanja v ECAA, obravnava enako kot fizične osebe, ki so državljani držav članic ES ali partnerjev ECAA.

2. Izraz „družbe ali podjetja“ pomeni družbe ali podjetja, ustanovljena po civilnem ali gospodarskem pravu, vključno z zadrugami, in druge pravne osebe javnega ali zasebnega prava z izjemo tistih, ki so neprofitne.

Člen 9

1. Določbe členov 7 in 8 se ne uporabljajo za dejavnosti, ki so na ozemlju katere koli pogodbenice povezane, četudi občasno, z izvajanjem javne oblasti.

2. Določbe členov 7 in 8 ter ukrepi, sprejeti v skladu z njimi, ne vplivajo na uporabo določb zakonov ali drugih predpisov, ki predvidevajo posebno obravnavo tujih državljanov zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.

Člen 10

1. Brez poseganja v ugodnejše določbe obstoječih sporazumov in v okviru področja uporabe tega sporazuma pogodbenice odpravijo količinske omejitve in ukrepe z enakim učinkom za prenose opreme, dobave, rezervnih delov in drugih naprav, če jih letalski prevoznik ECAA potrebuje za nadaljnje izvajanje storitev zračnega prevoza pod pogoji, predvidenimi v tem sporazumu.

2. Ta obveznost pogodbenicam ne preprečuje prepovedati ali omejiti takih prenosov, če je to upravičeno zaradi javnega reda ali javne varnosti, varovanja življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin, ali varstva industrijske, intelektualne in poslovne lastnine. Take prepovedi ali omejitve pa ne smejo biti sredstvo za samovoljno diskriminacijo ali prikrito omejevanje trgovine med pogodbenicami.

Varnost v letalstvu

Člen 11

1. Pogodbenice vzpostavijo ustrezna sredstva, s katerimi zagotovijo, da je zrakoplov, registriran v eni pogodbenici, ko pristaja na letališčih v drugi pogodbenici, skladen z mednarodnimi varnostnimi standardi, določenimi na podlagi Konvencije, in da ga pooblaščeni predstavniki te druge pogodbenice pregledajo na ploščadi, na krovu in okrog zrakoplova, da preverijo veljavnost dokumentov tako zrakoplova kot osebja ter vidno stanje zrakoplova in njegove opreme.

2. Pogodbenica lahko kadarkoli zahteva posvetovanja o varnostnih standardih, ki jih vzdržuje druga pogodbenica na področjih, ki niso zajeta v aktih, navedenih v Prilogi I k temu sporazumu.

3. Nobena določba tega sporazuma ne omejuje pristojnosti pristojnega organa za civilno letalstvo, da sprejme vse ustrezne in takojšnje ukrepe, če ugotovi, da izdelek ali storitev morebiti:

   i. ne izpolnjuje minimalnih standardov, ki so lahko določeni na podlagi Konvencije, ali

   ii. povzroča resno zaskrbljenost – kar se ugotovi ob pregledu iz odstavka 1 – da zrakoplov ali delovanje zrakoplova ne ustreza minimalnim standardom, določenim na podlagi Konvencije, ali

iii. povzročajo resno zaskrbljenost, da ni učinkovitega vzdrževanja in izvajanja minimalnih standardov, določenih na podlagi Konvencije.

4. Če pristojni organ za civilno letalstvo ukrepa v skladu z odstavkom 3, o tem nemudoma obvesti pristojne organe za civilno letalstvo drugih pogodbenic, in navede razloge za tako ukrepanje.

5. Če se ukrepi, sprejeti pri uporabi odstavka 4, ne prekinejo, čeprav razlogi za njihovo sprejetje ne obstajajo več, lahko pogodbenica zadevo predloži Skupnemu odboru.

6. Zadevna pogodbenica o vseh spremembah nacionalne zakonodaje v zvezi s položajem pristojnega organa za civilno letalstvo uradno obvesti druge pogodbenice.

Varovanje v letalstvu

Člen 12

1. Da bi civilno letalstvo zaščitile pred nezakonitim motenjem, pogodbenice zagotovijo, da vsa letališča na njenem ozemlju uporabljajo skupne temeljne standarde in mehanizme spremljanja skladnosti pri varovanju v letalstvu iz Priloge I k temu sporazumu.

2. Pogodbenice na zahtevo ena drugi nudijo vso potrebno pomoč, da preprečijo nezakonit zaseg civilnega zrakoplova in druga nezakonita dejanja proti varnosti takega zrakoplova, njegovih potnikov in posadke, letališč in navigacijske opreme, ter vse druge grožnje za varnost civilnega letalstva.

3. Če se pojavi ali grozi primer nezakonitega zasega civilnega zrakoplova ali drugih nezakonitih dejanj proti varnosti takšnega zrakoplova, njegovih potnikov in posadke, letališč ali navigacijske opreme, pogodbenice ena drugi pomagajo z omogočanjem komunikacije in drugimi ustreznimi ukrepi, da se tak primer ali grožnja hitro in varno konča.

4. Pridruženo stranko lahko Evropska komisija pregleda v skladu z ustrezno zakonodajo Evropske skupnosti, kakor je navedeno v Prilogi I k temu sporazumu, in lahko se zahteva, da sodeluje pri pregledih Evropske komisije v drugih pogodbenicah.

Vodenje zračnega prometa

Člen 13

1. Pogodbenice sodelujejo na področju vodenja zračnega prometa zaradi širitve enotnega evropskega neba na ECAA z namenom povečati sedanje varnostne standarde in celotno učinkovitost splošnih standardov zračnega prometa v Evropi, da se optimizira zmogljivost in kar najbolj skrajšajo zamude.

2. Zaradi lažje uporabe zakonodaje o enotnem evropskem nebu na svojih ozemljih:

– - pridružene stranke v okviru svojih zadevnih pristojnosti čim prej sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za prilagoditev njihovih institucionalnih struktur vodenja zračnega prometa enotnemu evropskemu nebu, zlasti z imenovanjem ali ustanovitvijo ustreznih nacionalnih nadzornih organov, ki so vsaj funkcijsko neodvisni od izvajalcev storitev vodenja zračnega prometa;

– - Evropska skupnost vključi pridružene stranke v vse operativne pobude na področju navigacijskih storitev zračnega prometa, zračnega prostora in interoperabilnosti, ki izhajajo iz enotnega evropskega neba, zlasti z zgodnjim vključevanjem prizadevanj zadevnih pogodbenic za vzpostavitev funkcionalnih blokov zračnega prostora.

3. Evropska skupnost poskrbi, da so pridružene stranke v celoti vključene v razvoj glavnega načrta za vodenje zračnega prometa (ATM) in njegovo izvajanje v celotnem obdobju programa SESAR.

Konkurenca

Člen 14

1. Pri uporabi tega sporazuma se uporabljajo določbe Priloge III. Če so pravila o konkurenci in državni pomoči vključena v druge sporazume med dvema ali več pogodbenicami, kot so pridružitveni sporazumi, se ta pravila uporabljajo med navedenimi pogodbenicami .

2. Členi 15, 16 in 17 se ne uporabljajo za določbe v Prilogi III.

Izvrševanje

Člen 15

1. Brez poseganja v odstavka 2 in 3 tega člena, vsaka pogodbenica zagotovi, da je pravice, ki izhajajo iz tega sporazuma, in zlasti iz aktov, navedenih v Prilogi I, mogoče uveljavljati pred nacionalnimi sodišči.

2. V primerih, ki lahko vplivajo na pridobitev dovoljenja za dejanske ali možne storitve zračnega prevoza v skladu s tem sporazumom, imajo institucije Evropske skupnosti pooblastila, opredeljena v skladu z določbami aktov, ki so navedeni ali vsebovani v Prilogi I k temu sporazumu.

3. Vsa vprašanja v zvezi z zakonitostjo sklepov, ki jih sprejmejo institucije Evropske skupnosti v skladu s tem sporazumom, zlasti v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, so v izključni pristojnosti Sodišča Evropskih skupnosti.

Razlaga

Člen 16

1. V kolikor so določbe tega sporazuma in določbe aktov, navedenih v Prilogi I, po vsebini enake ustreznim pravilom iz Pogodbe ES in aktom, sprejetim ob uporabi Pogodbe ES, se v svojem izvajanju in uporabljanju tolmačijo v skladu z ustreznimi sklepi in odločitvami Sodišča Evropskih skupnosti in Evropske komisije, ki so bili sprejeti pred datumom podpisa tega sporazuma. Odločitve, sklepe in odločbe, sprejete po datumu podpisa tega sporazuma se sporoči drugim pogodbenicam. Na zahtevo pogodbenic posledice takih poznejših sklepov in odločitev določi Skupni odbor zaradi zagotavljanja pravilnega delovanja tega sporazuma. Obstoječe razlage je treba partnerjem ECAA sporočiti pred datumom podpisa Sporazuma. Sklepi, ki jih sprejme Skupni odbor po tem postopku, morajo biti skladni s sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti.

2. Če se v postopku, ki teče pred sodiščem partnerja ECAA, pojavi vprašanje razlage tega sporazuma, določb aktov, navedenih v Prilogi I, ali aktov, sprejetih na njihovi podlagi, ki je po vsebini enako ustreznim pravilom iz Pogodbe ES in aktom, sprejetim ob uporabi Pogodbe ES, sodišče prosi Sodišče Evropskih skupnosti, da odloči o vprašanju, če meni, da je to potrebno za izrek sodbe in v skladu s Prilogo IV. Partner ECAA lahko s sklepom in v skladu s Prilogo IV določi v kakšni meri in v skladu s katerimi pogoji in načini njegova sodišča uporabljajo to določbo. Tak sklep je treba uradno sporočiti depozitarju in Sodišču Evropskih skupnosti. Depozitar obvesti druge pogodbenice.

3. Če se v skladu z določbami zgornjega odstavka sodišče pogodbenice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, ne more sklicevati na Sodišče Evropskih skupnosti, pogodbenica sodbo takšnega sodišča pošlje Skupnemu odboru, ki deluje tako, da ohrani homogeno razlago tega sporazuma. Če Skupnemu odboru v dveh mesecih po tem, ko mu je bila predložena razlika med sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti in sodbo sodišča pogodbenice, ne uspe ohraniti homogene razlage Sporazuma, se lahko uporabijo postopki, predpisani v členu 20.

Nova zakonodaja

Člen 17

1. Sporazum ne posega v pravico pogodbenic, za katero velja usklajenost z načeli nediskriminacije in določbami tega člena in odstavka 4 člena 18, da enostransko sprejmejo novo zakonodajo ali spremenijo obstoječo zakonodajo na področju zračnega prevoza ali na povezanem področju, navedenim v Prilogi I. Pridružene stranke ne smejo sprejeti zakonodaje, če ni v skladu s tem sporazumom, vključno z akti, navedenimi v Prilogi I.

2. Pogodbenica takoj, ko sprejme novo zakonodajo ali spremembo zakonodaje, po Skupnem odboru obvesti druge pogodbenice, najpozneje v enem mesecu po sprejetju. Skupni odbor na zahtevo pogodbenice dva meseca po tem izvede izmenjavo mnenj o posledicah take nove zakonodaje ali spremembe za pravilno delovanje Sporazuma.

3. Skupni odbor:

a) sprejme sklep, s katerim spremeni Prilogo I k temu sporazumu, tako da se vanj, če je potrebno, na osnovi vzajemnosti, vključi nova zakonodaja ali spremembe iz zadevne zakonodaje;

b) sprejme sklep s katerim potrdi, da je nova zakonodaja ali sprememba zadevne zakonodaje v skladu s Sporazumom; ali

(c) sprejme kakršenkoli drug ukrep, da zagotovi pravilno delovanje tega sporazuma.

4. Glede zakonodaje, ki je bila sprejeta v času med podpisom tega sporazuma in začetkom njegove veljavnosti in o kateri so bile druge pogodbenice obveščene, se datum, ko je bila zadeva predložena, šteje kot datum prejema informacije. Skupni odbor ne more sprejeti odločitve prej kot v šestdesetih dneh od začetka veljavnosti tega sporazuma.

Skupni odbor

Člen 18

1. S tem se ustanovi Skupni odbor, ki je odgovoren za uresničevanje tega sporazuma in njegovo pravilno izvajanje, brez poseganja v člen 15(2) in (3) ter člena 21 in 22. V ta namen daje priporočila in odloča v primerih, predvidenih v tem sporazumu. Sklepe Skupnega odbora pogodbenice izvajajo v skladu s svojimi lastnimi pravili.

2. Skupni odbor sestavljajo predstavniki pogodbenic.

3. Skupni odbor odloča soglasno. Vendar se lahko skupni odbor za nekatere posebne zadeve odloči za postopke glasovanja z večino.

4. Za namene pravilnega izvajanja tega sporazuma pogodbenice izmenjujejo informacije, med drugim, o novi zakonodaji ali sprejetih sklepih, ki so pomembni za ta sporazum, in se na zahtevo druge pogodbenice posvetujejo v okviru Skupnega odbora, tudi o socialnih vprašanjih.

5. Skupni odbor sprejme svoj poslovnik.

6. Skupnemu odboru izmenično predsedujeta partner ECAA in Evropska skupnost v skladu z ureditvami, predpisanimi v poslovniku.

7. Predsednik skliče zasedanja Skupnega odbora vsaj enkrat na leto, da pregleda splošno delovanje tega sporazuma in, če to zahtevajo posebne okoliščine, na zahtevo pogodbenice. Skupni odbor redno preverja sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti. V ta namen Evropska skupnost pošilja partnerjem ECAA vse sodbe Sodišča Evropskih skupnosti, ki so pomembne za delovanje Sporazuma. Skupni odbor ukrepa v treh mesecih, da ohrani homogeno razlago Sporazuma.

8. Skupni odbor lahko ustanovi delovne skupine, ki mu pomagajo pri izvajanju njegovih obveznosti.

Člen 19

1. Sklep Skupnega odbora je za pogodbenice zavezujoč. Če sklep, ki ga sprejme Skupni odbor, vsebuje zahtevo, da pogodbenica ukrepa, navedena pogodbenica sprejme potrebne ukrepe in o tem obvesti Skupni odbor.

2. Sklepi Skupnega odbora se objavijo v uradnih listih pogodbenic. Pri vsakem sklepu se navede datum izvajanja v pogodbenicah in vse druge informacije, za katere obstaja verjetnost, da bodo zadevale gospodarske subjekte.

Reševanje sporov

Člen 20

1. Pogodbenica lahko sporno zadevo, ki se nanaša na uporabo ali razlago tega sporazuma, predloži Skupnemu odboru, razen če so v tem sporazumu določeni posebni postopki.

2. Če se spor predloži Skupnemu odboru v skladu z odstavkom 1, se nemudoma začnejo posvetovanja med strankami v sporu. Kadar Evropska skupnost ni stranka v sporu, lahko ena od strank v sporu na posvetovanja povabi predstavnika Evropske skupnosti. Stranke v sporu lahko pripravijo predlog rešitve, ki ga nemudoma predložijo Skupnemu odboru. Sklepi, ki jih sprejme Skupni odbor po tem postopku, ne smejo vplivati na sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti.

3. Če Skupni odbor v štirih mesecih od datuma, ko mu je bila zadeva predložena, ne sprejme sklepa o rešitvi spora, lahko stranke v sporu spor predložijo Sodišču Evropskih skupnosti, katerega sklep je dokončen in zavezujoč. Načini za take napotitve na Sodišče Evropskih skupnosti so določeni v Prilogi IV.

4. Če Skupni odbor ne odloči o zadevi, ki je bila nanj napotena, v štirih mesecih, lahko pogodbenice sprejmejo ustrezne zaščitne ukrepe v skladu s členoma 21 in 22 tega sporazuma za obdobje, ki ni daljše od šestih mesecev. Po tem obdobju lahko vsaka pogodbenica odpove Sporazum in odpoved začne veljati takoj. Pogodbenica ne sprejme zaščitnih ukrepov o zadevi, ki je bila napotena na Sodišče Evropskih skupnosti v skladu s tem sporazumom, razen v primerih, opredeljenih v členu 11(3) ali v skladu z mehanizmi, predvidenimi v posameznih aktih, ki so navedeni v Prilogi I.

Zaščitni ukrepi

Člen 21

Brez poseganja v člen 11(3) in oceno varnosti in varovanja, navedeno v protokolih tega sporazuma, so zaščitni ukrepi omejeni glede obsega in trajanja na to, kar je nujno potrebno za izboljšanje stanja. Prednost imajo ukrepi, ki kar najmanj ovirajo delovanje tega sporazuma.

Člen 22

1. Pogodbenica ali država članica ES, ki razmišlja o sprejetju zaščitnih ukrepov, po Skupnem odboru uradno obvesti druge pogodbenice in države članice ES in posreduje vse ustrezne informacije.

2. Pogodbenice ali države članice ES takoj začnejo posvetovanja v Skupnem odboru, da bi našli za vse sprejemljivo rešitev.

3. Brez poseganja v člen 11(3) zadevna pogodbenica ali država članica ES ne more sprejeti zaščitnih ukrepov pred potekom enega meseca od dneva uradnega obvestila v skladu z odstavkom 1, razen če je bil postopek posvetovanja v skladu z odstavkom 2 zaključen pred potekom navedenega roka.

4. Zadevna pogodbenica ali država članica ES o sprejetih ukrepih nemudoma uradno obvesti Skupni odbor in posreduje vse ustrezne informacije.

Razkrivanje informacij

Člen 23

Predstavniki, poslanci in strokovnjaki pogodbenic ter uradniki in drugi uslužbenci, ki delujejo po tem sporazumu, tudi po prenehanju opravljanja svojih nalog ne smejo razkrivati informacij, za katere velja obveznost varovanja poslovne tajnosti, zlasti informacij o podjetjih, njihovih poslovnih odnosih ali sestavinah stroškov.

Tretje države in mednarodne organizacije

Člen 24

1. Pogodbenice se posvetujejo v okviru Skupnega odbora na zahtevo katerekoli pogodbenice v skladu s postopki, določenimi v členih 25 in 26:

   (a) o vprašanjih zračnega prevoza, ki se obravnavajo v mednarodnih organizacijah; in

   (b) o različnih vidikih možnega razvoja v odnosih med pogodbenicami in tretjimi državami na področju zračnega prevoza, ter o delovanju pomembnih elementov iz dvostranskih ali večstranskih sporazumov, sklenjenih na tem področju.

2. Posvetovanja se izvedejo v enem mesecu od podaje zahteve ali, v nujnih primerih, takoj ko je mogoče.

Člen 25

1. Glavni namen posvetovanj, opredeljenih v členu 24(a), je:

   (a) skupaj ugotoviti ali vprašanja povzročajo probleme, ki so v skupnem interesu, in

(b) odvisno od narave takšnih problemov:

– skupaj preučiti ali je treba uskladiti delovanje pogodbenic v zadevnih mednarodnih organizacijah, ali

– skupaj preučiti kateri koli drug ustrezen pristop.

2. Pogodbenici takoj, ko je mogoče, izmenjata vse informacije, ki zadevajo cilje, opisane v odstavku 1.

Člen 26

Glavni cilji posvetovanj iz člena 24(1)(b) so preučiti zadevna vprašanja in pretehtati pristop, ki bi lahko bil ustrezen.

Prehodne ureditve

Člen 27

1. Protokoli I do VIII vzpostavljajo prehodne ureditve in ustrezna obdobja, ki se uporabljajo med Evropsko skupnostjo in zadevno pridruženo stranko. Za odnose med Norveško ali Islandijo in pridruženo stranko se uporabljajo isti pogoji kot med Evropsko skupnostjo in zadevno pridruženo stranko.

2. V prehodnih obdobjih se določijo ustrezni elementi režima zračnega prevoza med pridruženima strankama na podlagi bolj restriktivnega izmed obeh zadevnih protokolov.

3. Postopen prehod vsake pridružene stranke k polni uporabi ECAA se ocenjuje. Ocenjevanje izvaja Evropska skupnost v sodelovanju z zadevno pridruženo stranko. Ko je pridružena stranka prepričana, da so izpolnjeni pogoji za dokončanje prehodnega obdobja, kakor so določeni v ustreznem protokolu, obvesti Evropsko komisijo, da je treba izvesti ocenjevanje.

4. Če Evropska skupnost ugotovi, da so pogoji izpolnjeni, obvesti Skupni odbor in nato odloči, da zadevna pridružena stranka izpolnjuje pogoje za prehod v naslednje prehodno obdobje ali za popolno vključitev v skupni evropski zračni prostor.

5. Če Evropska skupnost ugotovi, da pogoji niso izpolnjeni, o tem poroča Skupnemu odboru. Evropska skupnost zadevni pridruženi stranki priporoči posebne izboljšave in določi obdobje izvajanja, v katerem je te izboljšave mogoče razumno izvesti. Pred koncem obdobja izvajanja se opravi drugo in po potrebi nadaljnje ocenjevanje, ali so bile priporočene izboljšave učinkovito in zadovoljivo izvedene.

Razmerje do dvostranskih sporazumov in ureditev zračnega prevoza

Člen 28

1. Določbe tega sporazuma prevladajo nad drugimi ustreznimi določbami dvostranskih sporazumov in/ali ureditev o zračnem prevozu, ki veljajo med pridruženimi strankami na eni strani in Evropsko skupnostjo, državo članico ES, Norveško ali Islandijo na drugi strani, ter tudi med pridruženimi strankami.

2. Ne glede na odstavek 1 se v prehodnem obdobju iz člena 27 med strankami uporabljajo določbe o lastništvu, prometnih pravicah, zmogljivosti, pogostosti, vrsti ali spremembi zrakoplova, skupnih letih z izbranim partnerjem in oblikovanju cen v dvostranskem sporazumu ali ureditvi, ki velja med pridruženo stranko in Evropsko skupnostjo, državo članico ES, Norveško ali Islandijo, ali med dvema pridruženima strankama, če je tak dvostranski sporazum in/ali ureditev bolj prilagodljiv glede svobode zadevnih letalskih prevoznikov kot določbe protokola, ki se uporablja za zadevno pridruženo stranko.

3. Spor med pridruženo stranko in drugo pogodbenico glede vprašanja, ali so določbe protokola v zvezi z zadevno pridruženo stranko ali dvostranskih sporazumov in/ali ureditev zaradi popolne uporabe ECAA bolj prilagodljive, se rešuje v okviru mehanizma za reševanje sporov iz člena 20 tega sporazuma. Spori o načinu določanja odnosov med protokoli, ki so si v nasprotju, se rešujejo na enak način.

Začetek veljavnosti, pregled, prenehanje veljavnosti in druge določbe

Člen 29
(Začetek veljavnosti)

1. Podpisnice ta sporazum ratificirajo ali odobrijo v skladu s svojimi postopki. Listine o ratifikaciji ali odobritvi se deponirajo pri generalnem sekretariatu Sveta Evropske unije (depozitar), ki o tem uradno obvesti vse druge podpisnice in Mednarodno organizacijo civilnega letalstva.

2. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca po dnevu deponiranja listine o ratifikaciji ali odobritvi s strani Evropske skupnosti in vsaj ene pridružene stranke. Za vsako podpisnico, ki ratificira ali odobri ta sporazum po tem datumu, začne sporazum veljati prvi dan drugega meseca po tem, ko podpisnica deponira svojo listino o ratifikaciji ali odobritvi.

3. Ne glede na odstavka 1 in 2 lahko dve ali več pogodbenic, med katerimi mora biti Evropska skupnost in najmanj ena pridružena stranka, odločijo, da bodo med seboj začasno uporabljale ta sporazum od datuma podpisa, in o tem uradno obvestijo depozitarja, ki uradno obvesti druge pogodbenice.

Člen 30 (Pregled)

Ta sporazum se pregleda na zahtevo katere koli pogodbenice in v vsakem primeru pet let po začetku njegove veljavnosti.

Člen 31(Prenehanje veljavnosti)

1. Vsaka pogodbenica lahko odpove Sporazum tako, da o tem uradno obvesti depozitarja, ki o odpovedi uradno obvesti druge pogodbenice in Mednarodno organizacijo civilnega letalstva. Če ta sporazum odpove Evropska skupnost, preneha veljati eno leto po datumu uradnega obvestila. Če Sporazum odpove pogodbenica tega sporazuma, preneha veljati samo za to pogodbenico eno leto po datumu uradnega obvestila. Vendar pa se storitve v zračnem prevozu, ki se opravljajo na datum prenehanja sporazuma, lahko opravlja do konca sezone voznih redov Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (IATA), v kateri je ta datum prenehanja.

2. Pogodbenica, ki pristopi k Evropski uniji, se od datuma pristopa ne obravnava več kot pogodbenica.

3. Ta sporazum preneha veljati ali se začasno odloži za pridruženo stranko, če preneha veljati ali se začasno odloči ustrezni pridružitveni sporazum.

Člen 32 (Širitev ECAA)

Evropska skupnost lahko k sodelovanju v ECAA povabi katero koli državo ali subjekt, ki je pripravljena, da svoje zakone o zračnem prevozu in s tem povezane zadeve uskladi z zakoni Evropske skupnosti, in s katero je Evropska skupnost vzpostavila ali vzpostavlja okvir tesnega gospodarskega sodelovanja, kot je pridružitveni sporazum. V ta namen pogodbenice ustrezno spremenijo Sporazum.

Člen 33

(Letališče Gibraltar)

1. Uporaba tega sporazuma za gibraltarsko letališče ne posega v pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva glede spora o suverenosti nad ozemljem, na katerem je letališče.

2. Uporaba tega sporazuma za gibraltarsko letališče se zadrži do začetka uporabe dogovorov iz Skupne izjave ministrov za zunanje zadeve Kraljevine Španije in Združenega kraljestva z dne 2. decembra 1987.

Člen 34

Priloge in protokoli k temu sporazumu so njegov sestavni del.

Člen 35 (Jeziki)

Ta sporazum je sestavljen v enem izvirniku v uradnih jezikih Evropske skupnosti in drugih pogodbenic, pri čemer so vsa besedila enako verodostojna.

V POTRDITEV NAVEDENEGA so spodaj podpisani, ki so bili za to ustrezno pooblaščeni, podpisali ta sporazum.

PRILOGA 1 Pravila, ki se uporabljajo za civilno letalstvo

„Določbe, ki se uporabljajo“ iz naslednjih aktov se uporabljajo v skladu z glavnim sporazumom in Prilogo II o horizontalnih prilagoditvah, če v tej prilogi ali protokolih I do VIII ni drugače določeno. Po potrebi so nato določene posebne prilagoditve za vsak posamezni akt:

A. Dostop do trga in druge zadeve

Št. 2407/92

Uredba Sveta 2407/92 z dne 23. julija 1992 o licenciranju letalskih prevoznikov

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 18 in Priloga, razen sklicevanja v členu 13(3) na člen 266 (ex 169) Pogodbe ES

Št. 2408/92

Uredba Sveta 2408/92 z dne 23. julija 1992 o dostopu letalskih prevoznikov Skupnosti do letalskih prog znotraj Skupnosti,

kakor je bila spremenjena ali prilagojena s:

- členom 29 Akta o pogojih pristopa Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske;
- sklepom Skupnega odbora št. 7/94 z dne 21. marca 1994 o spremembah Protokola 47 in nekaterih prilog k Sporazumu o EGP;
- členom 20 Akta o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike in prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 15 in priloge I, II in III

Št. 2409/92

Uredba Sveta 2409/92 z dne 23. julija 1992 o prevozninah in tarifah za zračni prevoz

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 10

Št. 95/93

Uredba Sveta 95/93 z dne 18. januarja 1993 o skupnih pravilih dodeljevanja slotov na letališčih Skupnosti,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 894/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. maja 2002 o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93 o skupnih pravilih dodeljevanja slotov na letališčih Skupnosti;

- Uredbo (ES) št. 1554/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2003 o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93 o skupnih pravilih dodeljevanja slotov na letališčih Skupnosti;

- Uredbo (ES) št. 793/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93 o skupnih pravilih dodeljevanja slotov na letališčih Skupnosti.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 12 in 14a(2)

V zvezi z uporabo člena 12(2) se izraz „Komisija“ glasi „Skupni odbor“.

Št. 96/67

Direktiva Sveta 96/67 z dne 15. oktobra 1996 o dostopu do trga storitev zemeljske oskrbe na letališčih Skupnosti

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 25 in Priloga

V zvezi z uporabo člena 10 se izraz „države članice“ glasi „države članice ES“.

V zvezi z uporabo člena 20(2) se izraz „Komisija“ glasi „Skupni odbor“.

Št. 785/2004

Uredba (ES) št. 785/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila o zahtevah v zvezi z zavarovanjem za letalske prevoznike in operaterje

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8 in 10(2)

B. Vodenje zračnega prometa

Št. 549/2004

Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 4, 6 in 9 do 14

Št. 550/2004

Uredba (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (uredba o izvajanju služb)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 19, prilogi I in II

Št. 551/2004

Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11

Št. 552/2004

Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 12, priloge I do V

C. Varnost v letalstvu

Št. 3922/91

Uredba Sveta 3922/91 z dne 16. decembra 1991 o uskladitvi tehničnih predpisov in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 2176/96 z dne 13. novembra 1996, ki Uredbo Sveta (EGS) št. 3922/91 prilagaja znanstvenemu in tehničnemu napredku;

- Uredba Komisije (ES) št. 1069/1999 z dne 25. maja 1999, ki Uredbo Sveta (EGS) št. 3922/91 prilagaja znanstvenemu in tehničnemu napredku;

- Uredbo Komisije 2871/2000 z dne 28. decembra 2000, ki Uredbo Sveta (EGS) št. 3922/91 o uskladitvi tehničnih predpisov in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva prilagaja znanstvenemu in tehničnemu napredku;

- Uredbo (ES) št. 1592/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2002 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 10, 12 do13 razen člena 4 odstavek 1 in člena 8 drugi stavek drugega odstavka, priloge I do III

V zvezi z uporabo člena 12 se izraz „države članice“ glasi „države članice ES“.

Št. 94/56/ES

Direktiva Sveta 94/56 z dne 21. novembra 1994 o določitvi temeljnih načel za vodenje preiskav nesreč in incidentov v civilnem letalstvu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 12

V zvezi z uporabo členov 9 in 12 se izraz „Komisija“ glasi „vse druge pogodbenice ECAA“.

Št. 1592/2002

Uredba (ES) št. 1592/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2002 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1643/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2003 o spremembi Uredbe (ES) št. 1592/2002 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu;

- Uredbo Komisije (ES) št. 1701/2003 z dne 24. septembra 2003 o prilagoditvi člena 6 Uredbe (ES) št. 1592/2002.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 57, prilogi I in II

Št. 2003/42

Direktiva 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2003 o poročanju o dogodkih v civilnem letalstvu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11, Prilogi I in II

Št. 1702/2003

Uredba Komisije (ES) št. 1702/2003 z dne 24. septembra 2003 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 381/2005 z dne 7. marca 2005, ki spreminja Uredbo Komisije (ES) št. 1702/2003 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 4, Priloga. Prehodna obdobja iz te uredbe določi Skupni odbor.

Št. 2042/2003

Uredba Komisije (ES) št. 2042/2003 z dne 20. novembra 2003 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih proizvodov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 6, priloge I do IV

Št. 104/2004

Uredba Komisije (ES) št. 104/2004 z dne 22. januarja 2004 o predpisih glede organizacije in sestave Odbora za pritožbe Evropske agencije za varnost v letalstvu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 7 in Priloga

Št. 488/2005

Uredba Komisije (ES) št. 488/2005 z dne 21. marca 2005 o taksah in dajatvah, ki jih obračunava Evropska agencija za varnost v letalstvu

D. Varovanje v letalstvu

Št. 2320/2002

Uredba (ES) št. 2320/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o določitvi skupnih pravil na področju varnosti civilnega letalstva,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 849/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o spremembi Uredbe (ES) št. 2320/2002 o določitvi skupnih pravil na področju varovanja civilnega letalstva.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 12 in Priloga

Št. 622/2003

Uredba Komisije (ES) št. 622/2003 z dne 4. aprila 2003 o določitvi ukrepov za izvajanje skupnih osnovnih standardov za varnost letalstva,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 68/2004 z dne 15. januarja 2004 o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 622/2003 o določitvi ukrepov za izvajanje skupnih osnovnih standardov za varnost letalstva;

- Uredbo Komisije (ES) št. 781/2005 o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 622/2003 o določitvi ukrepov za izvajanje skupnih osnovnih standardov za varnost letalstva;

- Uredbo Komisije (ES) št. 857/2005 z dne 6. junija 2005 o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 622/2003 o določitvi ukrepov za izvajanje skupnih osnovnih standardov za varnost letalstva;

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 5 in Priloga

Št. 1217/2003

Uredba Komisije (ES) št. 1217/2003 z dne 4. julija 2003 o določitvi skupnih zahtev za nacionalne programe obvladovanja kakovosti na področju varnosti civilnega letalstva

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11, prilogi I in II

Št. 1486/2003

Uredba Komisije (ES) št. 1486/2003 z dne 22. avgusta o določitvi postopkov za izvajanje inšpekcijskih pregledov Komisije na področju varnosti civilnega letalstva

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 16

Št. 1138/2004

Uredba Komisije (ES) št. 1138/2004 z dne 21. junija 2004 o uvedbi skupne opredelitve kritičnih delov varnostnih območij omejenega gibanja na letališčih

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8

E. Okolje

Št. 89/629

Direktiva Sveta 89/629 z dne 4. decembra 1989 o omejevanju hrupa civilnih podzvočnih reaktivnih letal

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8

Št. 92/14

Direktiva Sveta 92/14 z dne 2. marca 1992 o omejevanju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 2 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988),

kakor je bila spremenjena z:

- Direktivo Sveta 98/20/ES z dne 30. marca 1998 o spremembi Direktive 92/14/EGS o omejevanju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 2 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988);

- Direktivo Komisije 1999/28/ES z dne 21. aprila 1999 o spremembi Priloge k Direktivi Sveta 92/14/EGS o omejevanju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 2 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988);

- Uredbo Komisije (ES) št. 991/2001 z dne 21. maja 2001 o spremembi Priloge k Direktivi Sveta 92/14/EGS o omejevanju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 2 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988).

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11 in Priloga

Št. 2002/30

Direktiva 2002/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. marca 2002 o oblikovanju pravil in postopkov glede uvedbe s hrupom povezanih omejitev obratovanja na letališčih Skupnosti

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 15, prilogi I in II

Št. 2002/49

Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 16, priloge I do IV

F. Socialni vidiki

Št. 1989/391

Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 16 in 18–19

Št. 2003/88

Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 19, 21 do 24 in 26 do 29

Št. 2000/79

Direktiva Sveta 2000/79/ES z dne 27. novembra 2000 o Evropskem sporazumu o razporejanju delovnega časa mobilnih delavcev v civilnem letalstvu, ki so ga sklenili AEA (Združenje evropskih letalskih prevoznikov), ETF (Evropska federacija delavcev v prometu), ECA (Evropsko združenje pilotov), ERA (Evropsko združenje regionalnih letalskih prevoznikov) in IACA (Mednarodno združenje letalskih prevoznikov)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 5

G. Varstvo potrošnikov

Št. 90/314

Direktiva Sveta z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 10

Št. 92/59

Direktiva Sveta 92/59 z dne 29. junija 1992 o splošni varnosti izdelkov

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 19

Št. 93/13

Direktiva Sveta 93/13 z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v pogodbah s potrošniki

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 10 in Priloga

V zvezi z uporabo člena 10 se izraz „Komisija“ glasi „vse druge pogodbenice ECAA“.

Št. 95/46

Direktiva 95/46 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 34

Št. 2027/97

Uredba Sveta 2027/97 z dne 9. oktobra 1997 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 889/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. maja 2002 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2027/97 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8

Št. 261/2004

Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 17

H. Druga zakonodaja

Št. 2299/1989

Uredba Sveta št. 2299/1989 z dne 24. julija 1989 o uvedbi kodeksa poslovanja računalniških sistemov rezervacij,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Sveta (EGS) št. 3089/93 z dne 29. oktobra 1993 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2299/89 o kodeksu poslovanja računalniških sistemov rezervacij;

- Uredbo Sveta (ES) št. 323/1999 z dne 8. februarja 1999 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2299/89 o kodeksu poslovanja računalniških sistemov rezervacij (CRS).

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 22 in Priloga

Št. 91/670

Direktiva Sveta št. 91/670 z dne 16. decembra 1991 o medsebojnem priznavanju licenc osebja za opravljanje funkcij v civilnem letalstvu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8 in Priloga

Št. 3925/91

Uredba Sveta (EGS) št. 3925/91 z dne 19. decembra 1991 o odpravi nadzora in formalnosti za ročno in oddano prtljago na letih znotraj Skupnosti ter za prtljago, ki potuje po morju znotraj Skupnosti

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 5

Št. 437/2003

Uredba (ES) št. 437/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2003 o statističnih podatkih v zvezi z zračnim prevozom potnikov, tovora in pošte,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 1358/2003 z dne 31. julija 2003 o izvajanju Uredbe (ES) št. 437/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o statističnih podatkih v zvezi z zračnim prevozom potnikov, tovora in pošte ter o spremembi Prilog I in II k Uredbi.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11, prilogi I in II

Št. 1358/2003

Uredba Komisije (ES) št. 1358/2003 z dne 31. julija 2003 o izvajanju Uredbe (ES) št. 437/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o statističnih podatkih v zvezi z zračnim prevozom potnikov, tovora in pošte ter o spremembi Prilog I in II k Uredbi

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 4, priloge I do III

Št. 2003/96

Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije

Določbe, ki se uporabljajo: člen 14, odstavka 1(b) in 2

PRILOGA 2 Horizontalne prilagoditve

Določbe aktov, navedenih v Prilogi I k Sporazumu, se uporabljajo v skladu s sporazumom in to prilogo, če ni v Prilogi I določeno drugače. Posebne prilagoditve, ki so potrebne za posamezne akte, so določene v Prilogi I.

1. UVODNI DELI AKTOV

Preambule navedenih aktov niso prilagojene za namene tega sporazuma. V okviru sporazuma so ustrezne, kolikor je potrebno za primerno razlago in uporabo določb, ki jih vsebujejo taki akti.

2. POSEBNA TERMINOLOGIJA AKTOV

Naslednji izrazi, uporabljeni v aktih, navedenih v Prilogi 1 k temu sporazumu, se glasijo:

a) izraz „Skupnost“ se glasi „skupni evropski zračni prostor“;

b) izrazi „pravo Skupnosti“, „zakonodaja Skupnosti“, „instrumenti Skupnosti“ in „Pogodba ES“ se glasijo „Sporazum ECAA“;

c) izraz „letališče Skupnosti“ se glasi „letališča v skupnem evropskem zračnem prostoru“;

d) izraz „Uradni list Evropskih skupnosti“ se glasi „Uradni list pogodbenic“

e) izraz „letalski prevoznik Skupnosti“ se glasi „letalski prevoznik ECAA“;

3. SKLICEVANJA NA DRŽAVE ČLANICE

Brez poseganja v odstavek 4, če akti, navedeni v Prilogi 1 k temu sporazumu, vsebujejo sklicevanje na „državo(e) članico(e)“, se šteje, da to sklicevanje poleg držav članic Skupnosti ES vključuje tudi partnerje ECAA.

4. DOLOČBE O ODBORIH ES IN POSVETOVANJU PRIDRUŽENIH STRANK

Evropska komisija se posvetuje s strokovnjaki pridruženih strank in jim da možnost predložiti nasvete vsakič, ko navedeni akti predvidevajo posvetovanje Evropske komisije z odbori Evropske skupnosti, in možnost predložiti nasvet ali mnenje.

Vsako posvetovanje obsega eno srečanje, ki mu predseduje Evropska komisija in poteka v okviru Skupnega odbora na povabilo Evropske komisije pred posvetovanjem ustreznega odbora Evropske skupnosti. Evropska komisija vsem pridruženim strankam najmanj dva tedna pred srečanjem posreduje vse potrebne informacije, razen če posebne okoliščine zahtevajo krajši rok.

Pridružene stranke se povabi, da Evropski komisiji predložijo svoja stališča. Evropska komisija ustrezno upošteva nasvete pridruženih strank.

Zgornje določbe se ne uporabljajo za pravila konkurence, določena v tem sporazumu, ki jih urejajo posebni posvetovalni postopki, določeni v skladu s Prilogo IV.

5. SODELOVANJE IN IZMENJAVA INFORMACIJ

Da se pristojnim organom pogodbenic olajša izvajanje pristojnosti, si pristojni organi na zahtevo izmenjujejo vse informacije, ki so potrebne za pravilno delovanje tega sporazuma.

6. SKLICEVANJE NA JEZIKE

Pogodbenice so v postopkih, določenih na področju Sporazuma in brez poseganja v Prilogo IV, upravičene do uporabe katerega koli uradnega jezika Evropske skupnosti ali druge pogodbenice. Pogodbenice pa se zavedajo, da uporaba angleškega jezika olajšuje te postopke. Če se v uradnem dokumentu uporablja jezik, ki ni uradni jezik Evropske skupnosti, je treba hkrati predložiti prevod v uradni jezik Evropske skupnosti, ob upoštevanju določbe prejšnjega stavka. Če pogodbenica v ustnem postopku namerava uporabljati jezik, ki ni uradni jezik Evropske skupnosti, ta pogodbenica zagotovi simultano tolmačenje v jezik iz drugega stavka tega odstavka.

PRILOGA 3 Pravila o konkurenci in državni pomoči iz člena 14

Člen 1 – Državni monopoli

Pridružene stranke postopoma prilagodijo vse državne monopole tržne narave, s čimer zagotovijo, da je do konca drugega obdobja iz Protokola k temu sporazumu, ki v zvezi s pridruženimi strankami vsebuje prehodne ukrepe, odpravljena vsakršna diskriminacija glede pogojev nabave in trženja blaga med državljani pogodbenic. Skupni odbor se obvesti o ukrepih, sprejetih za dosego tega cilja.

Člen 2 – Približevanje zakonodaje o državni pomoči in konkurenci

1. Pogodbenice priznavajo pomen približevanja obstoječe zakonodaje pridruženih strank o državnih pomočeh in konkurenci zakonodaji Evropske skupnosti. Pridružena stranka si prizadeva zagotoviti, da bo obstoječa in prihodnja zakonodaja o državni pomoči in konkurenci postopoma postala združljiva s pravnim redom Evropske skupnosti.

2. To približevanje se začne ob začetku veljavnosti Sporazuma in se postopoma razširi na vse elemente določb Evropske skupnosti o državni pomoči in konkurenci iz te priloge do konca drugega obdobja iz Protokola k temu sporazumu, ki vsebuje prehodne ukrepe v zvezi s pridruženo stranko. Pridružena stranka v dogovoru z Evropsko komisijo tudi opredeli načine za spremljanje izvajanja približevanja zakonodaje in ukrepov, ki se sprejmejo za uveljavljanje zakonodaje.

Člen 3 – Določbe o konkurenci in druge gospodarske določbe

1. Če lahko vplivajo na trgovino med eno ali več pogodbenicami, so s pravilnim delovanjem Sporazuma nezdružljiva naslednja ravnanja:

   (i) vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja med podjetji, katerih namen ali učinek je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence;

   (ii) zloraba prevladujočega položaja podjetja ali več podjetij na ozemljih pogodbenic kot celote ali na večjem delu teh ozemelj;

   (iii) vsaka državna pomoč, ki izkrivlja konkurenco ali grozi, da bo povzročila izkrivljanje konkurence, ker daje prednost določenim podjetjem ali določenim izdelkom.

2. Vsako ravnanje, ki je v nasprotju s tem členom, se oceni po merilih, ki izhajajo iz uporabe pravil o konkurenci, ki se uporabljajo v Evropski skupnosti, zlasti iz členov 81, 82, 86 in 87 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in razlagalnih instrumentov, ki so jih sprejele institucije Evropske skupnosti.

3. Vsaka pridružena stranka zagotovi, da bo imel neodvisen javni organ dovolj pooblastil za polno izvajanje odstavka 1(i) in (ii) tega člena za zasebna in javna podjetja ter podjetja, katerim so bile dodeljene posebne pravice.

4. Vsaka pridružena stranka določi ali ustanovi neodvisen organ, ki ima pooblastila za polno izvajanje odstavka 1(iii) tega člena. Ta organ ima med drugim pooblastila, da odobri sheme državnih pomoči in posamezne pomoči v skladu z odstavkom 2 tega člena, kakor tudi pooblastila za odreditev vračila državne pomoči, ki je bila dodeljena nezakonito.

5. Vsaka pogodbenica zagotovi preglednost na področju državnih pomoči, med drugim tako, da drugi pogodbenici preda redno letno poročilo ali ustrezen enakovreden dokument, v skladu z metodologijo in predstavitvijo poročila Skupnosti o državnih pomočeh. Na zahtevo ene pogodbenice druga pogodbenica priskrbi informacije o določenih posameznih primerih državne pomoči.

6. Pridružene stranka sestavi izčrpen popis shem pomoči, ki so bile sprejete pred ustanovitvijo organa iz odstavka 4, in takšne sheme pomoči uskladi z merili iz odstavka 2 tega člena.

7.

(a) Za namene uporabe določb odstavka 1(iii) se pogodbenici strinjata, da se v obdobjih iz Protokola k temu sporazumu, ki v zvezi s pridruženo stranko vsebuje prehodne ukrepe, vsaka državna pomoč, ki jo dodeljuje ta pridružena stranka, ocenjuje ob upoštevanju dejstva, da pridružena stranka velja za območje, ki je enako območjem Skupnosti, opisanim v členu 87(3)(a) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

(b) Do konca prvega obdobja iz Protokola k temu sporazumu, ki v zvezi s pridruženo stranko vsebuje prehodne ukrepe, ta stranka Evropski komisiji predloži podatke o svojem BDP, usklajene na ravni NUTS II. Organ iz odstavka 4 in Evropska Komisija nato skupaj ocenita upravičenost regij pridružene stranke kot tudi največje stopnje intenzivnosti pomoči zanje, z namenom sestave regionalnega zemljevida pomoči na podlagi ustreznih smernic Evropske skupnosti.

8. Če katera od pogodbenic meni, da je kak postopek nezdružljiv s pogoji iz odstavka 1 tega člena, lahko sprejme ustrezne ukrepe po posvetovanju v okviru Skupnega odbora ali po tridesetih delovnih dneh potem, ko mu je zadevo predložila v obravnavo.

9. Pogodbenice si izmenjujejo podatke ob upoštevanju omejitev, ki jih nalagajo pogoji poklicne in poslovne tajnosti.

PRILOGA 4. Napotitve na Sodišče Evropskih skupnosti

1. Splošna načela, ki se nanašajo na člen 16 Sporazuma

1. Postopki, ki jih je določilo Sodišče Evropskih skupnosti za napotitve v predhodno odločanje v Evropski skupnosti, se uporabljajo, če je to primerno. Po predhodni odločitvi sodišče pogodbenice uporabi tolmačenje, ki jo določi Sodišče Evropskih skupnosti.

2. Pogodbenice imajo na področju tega sporazuma enake pravice predložiti ugotovitve Sodišču Evropskih skupnosti kot države članice ES.

2. Obseg ter pogoji in načini postopka, uvedenega v členu 16(2)

1. Če pogodbenica v skladu z drugim stavkom člena 16(2) sprejme sklep o obsegu ter pogojih in načinih za napotitev na Sodišče Evropskih skupnosti, ta sklep določa bodisi:

   (a) da lahko katero koli sodišče navedene pogodbenice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, zaprosi Sodišče Evropskih skupnosti za predhodno odločanje o vprašanju v zadevi, ki jo obravnava in ki se nanaša na veljavnost ali tolmačenje akta iz člena 16(2), če to sodišče meni, da je za izrek njegove sodbe potrebna odločitev o tem vprašanju, ali

   (b) da lahko katero koli sodišče navedene pogodbenice zaprosi Sodišče Evropskih skupnosti za predhodno odločanje o vprašanju v zadevi, ki jo obravnava in ki se nanaša na veljavnost ali tolmačenje akta iz člena 16(2), če to sodišče meni, da je za izrek njegove sodbe potrebna odločitev o tem vprašanju, ali

   (c) kombinacijo obojega.

2. Pogoji in načini uporabe člena 16(2) temeljijo na načelih, vsebovanih v predpisih, ki urejajo delovanje Sodišča Evropskih skupnosti, vključno z ustreznimi določbami Pogodbe ES, statutom in poslovnikom Sodišča Evropskih skupnosti ter sodno prakso Sodišča. V primeru, ko pogodbenica odloča o pogojih in načinih uporabe te določbe, upošteva tudi praktična navodila, ki jih je Sodišče Evropskih skupnosti izdalo v Informativnem obvestilu o napotitvah nacionalnih sodišč v predhodno odločanje.

3. Napotitve v skladu s členom 20(3) Sporazuma

Sodišče Evropskih skupnosti spore, ki so mu predloženi v skladu s členom 20(3) Sporazuma, obravnava enako kot spore, ki so mu predloženi v skladu s členom 239 Pogodbe ES.

4. Napotitve na Sodišče Evropskih skupnosti in jeziki

Pogodbenice so v postopkih pred Sodiščem Evropskih skupnosti, določenih na področju Sporazuma, upravičene do uporabe katerega koli uradnega jezika Evropske skupnosti ali druge pogodbenice. Če se v uradnem dokumentu uporablja drug jezik, se hkrati predloži tudi prevod v francoski jezik. Če pogodbenica v ustnem postopku namerava uporabljati jezik, ki ni uradni jezik Evropske skupnosti, ta pogodbenica zagotovi simultano tolmačenje v jezik iz drugega stavka tega odstavka.

Protokol I

Prehodna ureditev med Evropsko skupnostjo in

Republiko Albanijo

Člen 1

Prehodna obdobja

(1) Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma dokler Republika Albanija, v nadaljnjem besedilu „Albanija“, ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

(2) Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja dokler Albanija ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

(1) Do konca prvega prehodnega obdobja Albanija

i. postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

ii. uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iii. uporablja Uredbo 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56 (o preiskavah nesreč), Uredbo 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42 (o poročanju o dogodkih), Uredbo 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79 (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88 (o delovnem času) v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iv. loči izvajalca storitev zračnega prometa in nacionalni izvršilni organ, ustanovi nacionalni nadzorni organ za storitve zračnega prometa, začne z reorganizacijo zračnega prostora v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;

v. ratificira Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);

vi. zadovoljivo napreduje pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) tega sporazuma oziroma v Prilogi III k temu sporazumu.

(2) Do konca drugega prehodnega obdobja Albanija uporablja ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I k temu sporazumu.

Člen 3

Prehodne ureditve

(1) Ne glede na člen 1(1) tega sporazuma,

(a) v prvem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Albanija, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Albaniji in katero koli točko v državi članici ES;

ii. letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Albanije ali njenih državljanov, in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Albanija, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov.

(b) v drugem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Albanija, lahko uresničujejo prometne pravice predvidene v odstavku (1)(a)i.;

ii. letalski prevozniki Skupnosti lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v Albaniji in drugih pridruženih strankah in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v državi članici ES;

iii. letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Albanija, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v Albaniji.

(2) Za namen tega člena „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalski prevoznik, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

(3) Člena 7 in 8 tega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Albanije in Skupnosti za dodeljevanje operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I k temu sporazumu, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov ter prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Albanije ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

(1) Na začetku prvega prehodnega obdobja je Albanija vključena kot opazovalka pri delu Evropske agencije za varnost v letalstvu.

(2) Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 tega sporazuma, določi točen položaj in pogoje za sodelovanje Albanije v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

(3) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Albanija, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varnosti. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

(1) Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu da na razpolago ustreznemu organu Albanije.

(2) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Albanija, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varovanja. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Protokol II

Prehodna ureditev med Evropsko skupnostjo in

Bosno in Hercegovino

Člen 1

Prehodna obdobja

(1) Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma dokler Bosna in Hercegovina ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

(2) Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja dokler Bosna in Hercegovina ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

(1) Do konca prvega prehodnega obdobja Bosna in Hercegovina

i. postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

ii. uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iii. uporablja Uredbo 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56 (o preiskavah nesreč), Direktivo 96/67 (o storitvah zemeljske oskrbe), Uredbo 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42 (o poročanju o dogodkih), Uredbo 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79 (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88 (o delovnem času) v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iv. ratificira Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);

v. zadovoljivo napreduje pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) tega sporazuma oziroma v Prilogi III k temu sporazumu.

(2) Do konca drugega prehodnega obdobja Bosna in Hercegovina

i. loči izvajalca storitev zračnega prometa in nacionalni izvršilni organ, ustanovi nacionalni nadzorni organ za storitve zračnega prometa, začne z reorganizacijo

zračnega prostora v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;

ii. uporablja ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I k temu sporazumu.

Člen 3

Prehodne ureditve

(1) Ne glede na člen 1(1) tega sporazuma,

(a) v prvem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Bosna in Hercegovina, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Bosni in Hercegovini in katero koli točko v državi članici ES;

ii. letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Bosne in Hercegovine ali njenih državljanov, in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Bosna in Hercegovina, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov.

(b) v drugem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Bosna in Hercegovina, lahko uresničujejo prometne pravice predvidene v odstavku (1)(a)i.;

ii. letalski prevozniki Skupnosti lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v Bosni in Hercegovini in drugih pridruženih strankah in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v državi članici ES;

iii. letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Bosna in Hercegovina, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v Bosni in Hercegovini.

(2) Za namen tega člena „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalski prevoznik, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

(3) Člena 7 in 8 tega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Bosne in Hercegovine in Skupnosti za dodeljevanje operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I k temu sporazumu, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov ter prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Bosne in Hercegovine ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

(1) Na začetku prvega prehodnega obdobja je Bosna in Hercegovina vključena kot opazovalka pri delu Evropske agencije za varnost v letalstvu.

(2) Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 tega sporazuma, določi točen položaj in pogoje za sodelovanje Bosne in Hercegovine v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

(3) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Bosna in Hercegovina, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varnosti. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

(1) Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu da na razpolago ustreznemu organu Bosne in Hercegovine.

(2) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Bosna in Hercegovina, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varovanja. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Protokol III

Prehodna ureditev med Evropsko skupnostjo in

Republiko Bolgarijo

Člen 1

Prehodno obdobje

(1) Prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma dokler Republika Bolgarija, v nadaljnjem besedilu „Bolgarija“, ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2, kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost, in najpozneje ob pristopu Bolgarije k Evropski skupnosti.

(2) Sklicevanja na „drugo prehodno obdobje“ v tem sporazumu in njegovih prilogah za Bolgarijo pomeni prehodno obdobje iz odstavka 1 tega člena.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

Do konca prehodnega obdobja Bolgarija uporablja ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I k temu sporazumu, kot je predvideno v členu 3 tega sporazuma.

Člen 3

Prehodne ureditve

(1) Ne glede na člen 1(1) tega sporazuma,

(a) v prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Bolgarija, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Bolgariji in katero koli točko v državi članici ES;

ii. letalski prevozniki Skupnosti lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v Bolgariji in drugih pridruženih strankah in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v državi članici ES;

iii. letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Bolgarija, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v Bolgariji.

(2) Za namen tega člena „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalski prevoznik, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

(3) Člena 7 in 8 tega sporazuma se ne uporabljata do konca prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Bolgarije in Skupnosti za dodeljevanje operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I k temu sporazumu, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov ter prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Bolgarije ali njenih državljanov od začetka prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

(1) Ob koncu prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 tega sporazuma, določi točen položaj in pogoje za sodelovanje Bolgarije v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

(2) Če se do konca prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Bolgarija, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varnosti. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

Če se do konca prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Bolgarija, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varovanja. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Protokol IV

Prehodna ureditev med Evropsko skupnostjo in

Republiko Hrvaško

Člen 1

Prehodna obdobja

(1) Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma dokler Republika Hrvaška, v nadaljnjem besedilu „Hrvaška“, ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

(2) Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja dokler Hrvaška ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

(1) Do konca prvega prehodnega obdobja Hrvaška

i. postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

ii. uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti letalstva v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iii. uporablja Uredbo 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56 (o preiskavah nesreč), Direktivo 96/67 (o storitvah zemeljske oskrbe), Uredbo 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42 (o poročanju o dogodkih), Uredbo 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79 (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88 (o delovnem času) v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iv. loči izvajalca storitev zračnega prometa in nacionalni izvršilni organ, ustanovi nacionalni nadzorni organ za storitve zračnega prometa, začne z reorganizacijo zračnega prostora v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;

v. ratificira Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);

vi. zadovoljivo napreduje pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) tega sporazuma oziroma v Prilogi III k temu sporazumu.

(2) Do konca drugega prehodnega obdobja Hrvaška uporablja ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I k temu sporazumu.

Člen 3

Prehodne ureditve

(1) Ne glede na člen 1(1) tega sporazuma,

(a) v prvem in drugem prehodnem obdobju letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Hrvaška, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med katero koli točko na Hrvaškem in katero koli točko v državi članici ES;

(b) v drugem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Hrvaška, lahko uresničujejo prometne pravice predvidene v odstavku (1)(a);

ii. letalski prevozniki Skupnosti lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami na Hrvaškem in v drugih pridruženih strankah in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v državi članici ES;

iii. letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Hrvaška, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke na Hrvaškem;

(c) do konca drugega prehodnega obdobja letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Hrvaške ali njenih državljanov, in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Hrvaška, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov.

(2) Za namen tega člena „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalski prevoznik, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

(3) Člena 7 in 8 tega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Hrvaške in Skupnosti za dodeljevanje operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I k temu sporazumu, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov ter prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Hrvaške ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

(1) Na začetku prvega prehodnega obdobja je Hrvaška vključena kot opazovalka pri delu Evropske agencije za varnost v letalstvu.

(2) Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 tega sporazuma, določi točen položaj in pogoje za sodelovanje Hrvaške v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

(3) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Hrvaška, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varnosti. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

(1) Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu da na razpolago ustreznemu organu Hrvaške.

(2) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Hrvaška, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varovanja. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 6

Izjava Hrvaške o začetku veljavnosti Sporazuma ECAA

Hrvaška izjavlja, da namerava preučiti ustrezen čas za začetek veljavnosti Sporazuma ECAA za Hrvaško zaradi hrvaške prošnje za kratkoročne (do konca faze I) in postopne prehodne ureditve glede dostopa na trg, kar zadeva zmogljivosti. To lahko povzroči odložitev začetka veljavnosti Sporazuma ECAA za obdobje, ki ga Hrvaška nujno potrebuje, da bi lahko v celoti izpolnila vse svoje obveznosti v skladu s Sporazumom ECAA in tem protokolom.

Protokol V

Prehodna ureditev med Evropsko skupnostjo in

Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo

Člen 1

Prehodna obdobja

(1) Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma dokler Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

(2) Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja dokler Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

(1) Do konca prvega prehodnega obdobja Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija

i. postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

ii. uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iii uporablja Uredbo 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56 (o preiskavah nesreč), Direktivo 96/67 (o storitvah zemeljske oskrbe), Direktivo 2003/42 (o poročanju o dogodkih), Direktivo 2000/79 (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88 (o delovnem času) v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iv. loči izvajalca storitev zračnega prometa in nacionalni izvršilni organ, ustanovi nacionalni nadzorni organ za storitve zračnega prometa, začne z reorganizacijo zračnega prostora v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;

v. ratificira Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);

vi. zadovoljivo napreduje pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) tega sporazuma oziroma v Prilogi III k temu sporazumu.

(2) Do konca drugega prehodnega obdobja Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija uporablja ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I k temu sporazumu.

Člen 3

Prehodne ureditve

(1) Ne glede na člen 1(1) tega sporazuma,

(a) v prvem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji in katero koli točko v državi članici ES;

ii. letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije ali njenih državljanov, in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov.

(b) V drugem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, lahko uresničujejo prometne pravice predvidene v odstavku (1)(a)i.;

ii. letalski prevozniki Skupnosti lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji in drugih pridruženih strankah in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v državi članici ES;

iii letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji.

(2) Za namen tega člena „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalski prevoznik, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

(3) Člena 7 in 8 tega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije in Skupnosti za dodeljevanje operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I k temu sporazumu, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES

ali njihovih državljanov ter prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Uporaba nekatere zakonodaje s strani Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije

Ne glede na člen 2 tega protokola Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija ob začetku veljavnosti tega sporazuma

i. v praksi uporablja Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);

ii. poskrbi, da letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, v praksi ravnajo v skladu z Uredbo 261/2004;

iii. odpove pogodbo med vlado Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije in Macedonian Airlines (MAT) ali jo uskladi z zakonodajo Skupnosti.

Člen 5

Varnost v letalstvu

(1) Na začetku prvega prehodnega obdobja je Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija vključena kot opazovalka pri delu Evropske agencije za varnost v letalstvu.

(2) Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 tega sporazuma, določi točen položaj in pogoje za sodelovanje Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

(3) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varnosti. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 6

Varovanje v letalstvu

(1) Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu da na razpolago ustreznemu organu Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije.

(2) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varovanja. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Protokol VI

Prehodna ureditev med Evropsko skupnostjo in

Srbijo in Črno goro

Člen 1

Prehodna obdobja

(1) Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma dokler Srbija in Črna gora ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

(2) Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja dokler Srbija in Črna gora ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

(1) Do konca prvega prehodnega obdobja Srbija in Črna gora

i. postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

ii. uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iii. uporablja Uredbo 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56 (o preiskavah nesreč), Direktivo 96/67 (o storitvah zemeljske oskrbe), Uredbo 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42 (o poročanju o dogodkih), Uredbo 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79 (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88 (o delovnem času) v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iv. loči izvajalca storitev zračnega prometa in nacionalni izvršilni organ za Srbijo in Črno goro, ustanovi nacionalni nadzorni organ za Srbijo in Črno goro za storitve zračnega prometa, začne z reorganizacijo zračnega prostora Srbije in Črne gore v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;

v. ratificira Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);

vi. zadovoljivo napreduje pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) tega sporazuma oziroma v Prilogi III k temu sporazumu.

(2) Do konca drugega prehodnega obdobja Srbija in Črna gora uporablja ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I k temu sporazumu.

Člen 3

Prehodne ureditve

(1) Ne glede na člen 1(1) tega sporazuma,

(a) v prvem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Srbija in Črna gora, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Srbiji in Črni gori in katero koli točko v državi članici ES;

ii. letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Srbije in Črne gore ali njenih državljanov, in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Srbija in Črna gora, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov.

(b) v drugem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Srbija in Črna gora, lahko uresničujejo prometne pravice predvidene v odstavku (1)(a) i.;

ii. letalski prevozniki Skupnosti lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v Srbiji in Črni gori in drugih pridruženih strankah in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v državi članici ES;

iii. letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Srbija in Črna gora, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v Srbiji in Črni gori.

(2) Za namen tega člena „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalski prevoznik, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

(3) Člena 7 in 8 tega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Srbije in Črne gore in Skupnosti za dodeljevanje operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I k temu sporazumu, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov ter prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Srbije in Črne gore ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

(1) Na začetku prvega prehodnega obdobja je Srbija in Črna gora vključena kot opazovalka pri delu Evropske agencije za varnost v letalstvu.

(2) Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 tega sporazuma, določi točen položaj in pogoje za sodelovanje Srbije in Črne gore v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

(3) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Srbija in Črna gora, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varnosti. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

(1) Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu da na razpolago ustreznemu organu Srbije in Črne gore.

(2) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Srbija in Črna gora, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varovanja. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Protokol VII

Prehodna ureditev med Evropsko skupnostjo in Romunijo

Člen 1

Prehodno obdobje

(1) Prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma dokler Romunija ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 2, kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

(2) Sklicevanja na „drugo prehodno obdobje“ v tem sporazumu in njegovih prilogah za Romunijo pomeni prehodno obdobje iz odstavka 1 tega člena.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

Do konca drugega prehodnega obdobja Romunija uporablja ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I k temu sporazumu.

Člen 3

Prehodne ureditve

(1) Ne glede na člen 1(1) tega sporazuma,

(a) v prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Romunija, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Romuniji in katero koli točko v državi članici ES;

ii. letalski prevozniki Skupnosti lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v Romuniji in drugih pridruženih strankah in lahko na katerikoli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v državi članici ES;

iii. letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala Romunija, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v Romuniji.

(2) Za namen tega člena „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalski prevoznik, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

(3) Člena 7 in 8 tega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Romunije in Skupnosti za dodeljevanje operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I k temu sporazumu, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov ter prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Romunije ali njenih državljanov od začetka prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

(1) Ob koncu prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 tega sporazuma, določi točen položaj in pogoje za sodelovanje Romunije v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

(2) Če se do konca prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Romunija, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varnosti. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

Če se do konca prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala Romunija, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varovanja. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 6

Začetek veljavnosti

Sporazum ECAA začne za Romunijo veljati po ratifikaciji v skladu z romunskimi predpisi. Datum začetka veljavnosti se določi v skladu z odstavkoma (1) in (2) člena 29.

Protokol VIII

Prehodna ureditev med Evropsko skupnostjo in

Začasno misijo Združenih narodov na Kosovu

Člen 1

Pristojnosti UNMIK

Določbe tega protokola ne posegajo v pristojnosti Začasne misije Združenih narodov na Kosovu, v nadaljnjem besedilu „UNMIK“, kot izhajajo iz Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1244 z dne 10. junija 1999.

Člen 2

Prehodna obdobja

(1) Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma dokler UNMIK ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 3(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

(2) Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja dokler UNMIK ne izpolni vseh pogojev, določenih v členu 3(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 3

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

(1) Do konca prvega prehodnega obdobja UNMIK:

i. izvaja, brez poseganja v posebni položaj v skladu z mednarodnim pravom, skupne letalske predpise, ki so jih sprejele Skupni letalski organi, in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

ii. uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iii. uporablja Uredbo 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56 (o preiskavah nesreč), Uredbo 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42 (o poročanju o dogodkih), Uredbo 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79 (o delovnem času v

civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88 (o delovnem času) v skladu s Prilogo I k temu sporazumu;

iv. loči izvajalca storitev zračnega prometa in nacionalni izvršilni organ, ustanovi ali določi nacionalni nadzorni organ za storitve zračnega prometa;

v. v praksi uporablja Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);

vi. zadovoljivo napreduje pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) tega sporazuma oziroma v Prilogi III k temu sporazumu.

(2) Do konca drugega prehodnega obdobja UNMIK uporablja ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I k temu sporazumu.

Člen 4

Prehodne ureditve

(1) Ne glede na člen 1(1) tega sporazuma,

(a) v prvem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala UNMIK, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med katero koli točko na Kosovu in katero koli točko v državi članici ES;

ii. letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom UNMIK ali prebivalcev Kosova, in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala UNMIK, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov.

(b) v drugem prehodnem obdobju:

i. letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala UNMIK, lahko uresničujejo prometne pravice predvidene v odstavku (1)(a)i.;

ii. letalski prevozniki Skupnosti lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami na Kosovu in v drugih pridruženih strankah in lahko na katero koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke v državi članici ES;

iii. letalski prevozniki, ki jim je licenco izdala UNMIK, lahko uresničujejo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del storitve do točke na Kosovu.

(2) Za namen tega člena „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalski prevoznik, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

(3) Člena 7 in 8 tega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost UNMIK in Skupnosti za dodeljevanje operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I k temu sporazumu, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov ter prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom UNMIK ali prebivalcev Kosova od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 5

Mednarodne konvencije in sporazumi

Če zakonodaja, določena v Prilogi I k temu sporazumu predvideva obveznost postati pogodbenica konvencije ali podpisnica sporazuma, je treba upoštevati poseben položaj UNMIK v okviru mednarodnega prava.

Člen 6

Varnost v letalstvu

(1) Na začetku prvega prehodnega obdobja je UNMIK vključena kot opazovalka pri delu Evropske agencije za varnost v letalstvu.

(2) Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 tega sporazuma, določi točen položaj in pogoje za sodelovanje UNMIK v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

(3) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala UNMIK, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varnosti. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.

Člen 7

Varovanje v letalstvu

(1) Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I k temu sporazumu da na razpolago ustreznemu organu UNMIK.

(2) Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se za dovoljenje za letalskega prevoznika, ki ga je izdala UNMIK, za opravljanje storitev na zračnih poteh v, iz ali znotraj Evropske skupnosti, opravi posebna presoja varovanja. Evropska skupnost tako presojo opravi kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri uresničevanju prometnih pravic.